

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2019r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Stachurska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 18 grudnia 2019r. w Warszawie

sprawy (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

z udziałem A. V., A. M. i V. S.

o wydanie na formularzu A1 zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej

na skutek odwołania (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

z dnia 25 września 2018 roku, numer (...),

z dnia 24 września 2018 roku, numer (...),

z dnia 24 września 2018 roku, numer (...)

1. umarza postępowanie w części, w jakiej decyzja z dnia 24 września 2018 roku, numer (...), została zmieniona przez decyzję z dnia 5 kwietnia 2019 roku, numer (...);

2. zmienia decyzję z dnia 24 września 2018 roku, numer (...), w ten sposób, że zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. do wydania dla A. M. na formularzu A1 zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej na okres od 1 lutego 2018 roku do 21 grudnia 2018 roku oraz od 28 stycznia 2019r. do 31 stycznia 2019r.;

3. umarza postępowanie w części, w jakiej decyzja z dnia 24 września 2018 roku, numer (...), została zmieniona przez decyzję z dnia 5 kwietnia 2019 roku, numer (...);

4. zmienia decyzję z dnia 24 września 2018 roku, numer (...), w ten sposób, że zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. do wydania dla V. S. na formularzu A1 zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej na okres od 19 września 2018 roku do 3 grudnia 2018 roku oraz od 12 grudnia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku;

5. zmienia decyzję z dnia 25 września 2018 roku, numer (...), w ten sposób, że zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. do wydania dla A. V. na formularzu A1 zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej na okres od 1 marca 2018 roku do 24 lutego 2019 roku;

6. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwotę 540,00 zł (pięćset czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Agnieszka Stachurska

UZASADNIENIE

W dniu 24 października 2018r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W. z dnia 25 września 2018r., numer (...), w którym wniosła o ustalenie przesłanek do wydania zaświadczenia o polskim ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do A. V. od 1 marca 2018r. do 24 lutego 2019r.

W uzasadnieniu odwołania spółka wyjaśniła, że jako płatnik składek złożyła wniosek o wydanie dla A. V., obywatela Ukrainy, zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej na formularzu A1. W zaskarżonej decyzji organ rentowy, powołując się na art. 83b ust. 1 i art. 123 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019r., poz. 300 ze zm.), art. 219 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2019r., poz. 60 ze zm.) i art. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr: (...) z dnia 24 listopada 2010r. rozszerzającego rozporządzenie nr 883/2004 oraz rozporządzenie nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo, odmówił wydania przedmiotowego zaświadczenia. Jako przyczynę odmowy wskazał, że odwołująca się spółka nie przedstawiła dokumentu potwierdzającego rezydencję podatkową w Polsce.

Odnosząc się do uzasadnienia zaskarżonej decyzji (...) sp. z o.o. wskazała, że zgodnie z art. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr (...) z dnia 24 listopada 2010r., rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 mają zastosowanie do obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo, jak również

do członków ich rodzin i osób pozostających przy życiu po ich śmierci, pod warunkiem że zamieszkują oni legalnie na terytorium państwa członkowskiego i znajdują się w sytuacji, która pod każdym względem dotyczy więcej niż jednego państwa członkowskiego. Przy czym rozporządzenie nr 1231/2010 nie wskazuje kryteriów dla oceny spełnienia tej przesłanki. Oceny tej nie można dokonać także na podstawie art. 11 rozporządzenia nr 987/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady, który służy określeniu „ośrodka interesów życiowych”. Przesłanki służące ustaleniu ośrodka życiowego pracownika, unormowane w tym przepisie, powinny być brane pod uwagę jedynie między organami państw członkowskich i jedynie w przypadku zaistnienia między nimi sporu w tym temacie. Z kolei art. 1 ust. 3 lit. j) rozporządzenia nr: (...) WE nie posługuje się pojęciem „miejsce zamieszkania”, a normuje pojęcie „zamieszkanie” jako miejsce, gdzie osoba „zwykle przebywa”. Jak podała strona odwołująca, oryginalna treść tego przepisu definiuje to pojęcie w wersji językowej niemieckiej („gewöhnlichen A.”) i angielskiej („habitual residence”) jako zwykły pobyt. W ocenie odwołującej tym należałoby się kierować przy ustalaniu, czy spełniona jest przesłanka „zamieszkania”, przy potwierdzeniu której można by badać, czy zamieszkanie jest legalne. Natomiast organ rentowy utrzymuje, że do stwierdzenia, czy obywatel państwa trzeciego legalnie zamieszkuje w Polsce niezbędny jest m.in. dokument potwierdzający obowiązek podatkowy w Polsce (dokument potwierdzający rezydencję podatkową) wydany przez organ podatkowy, a taki dokument (tzw. certyfikat rezydencji), zgodnie z definicją zawartą w art. 5a pkt 21 ustawy z dnia 26 lipca 1991r.

o podatku dochodowym od osób fizycznych, oznacza zaświadczenie o miejscu zamieszkania podatnika dla celów podatkowych wydane przez właściwy organ administracji podatkowej państwa zamieszkania podatnika. Certyfikat rezydencji ma służyć określeniu miejsca opodatkowania poszczególnych dochodów i majątku, podlegania/niepodlegania nieograniczonemu lub ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu, może być wydany po potwierdzeniu spełnienia okresu przebywania na terytorium RP przez co najmniej 183 dni w roku podatkowym i posiadania na terytorium RP ośrodka interesów życiowych,

a także nie jest przewidziany do wydania automatycznie, jako obowiązkowy w przypadku każdego podatnika (obywatela polskiego lub cudzoziemca). Tym samym tzw. certyfikat rezydencji nie tylko nie został z definicji przewidziany jako dokument potwierdzający legalne zamieszkiwanie (legalne zwykłe przebywanie) na terytorium RP, ale wystawiany jest

na podstawie innych, dalej idących kryteriów prawnych, nieprzewidzianych w takim zakresie do zastosowania przy ocenie legalnego zamieszkania na potrzeby wydania zaświadczenia A1. (...) odwołująca dodała, że posiadanie certyfikatu rezydencji może być pomocniczo uwzględniane przy wystawianiu zaświadczenia A1, jednak brak jest po stronie ZUS uprawnienia do bezwzględnego żądania wykazania legalnego zamieszkania przez pozyskanie takiego dokumentu, gdy jego posiadanie nie jest obligatoryjne i jest on uzyskiwany na podstawie oceny spełnienia kryteriów nie pokrywających się w pełni z kryteriami możliwymi do zastosowania przy wystawianiu zaświadczeń A1. Nieprzedłożenie certyfikatu rezydencji nie może więc stanowić podstawy do odmowy wydania takiego zaświadczenia w postępowaniu toczącym się w ZUS. Dodatkowo strona odwołująca podkreśliła, że występowanie o wydanie certyfikatów rezydencji w każdym przypadku zatrudniania przez przedsiębiorców cudzoziemców, wykonujących pracę w różnych państwach członkowskich, generuje dodatkowe koszty działalności związane z obowiązkiem ponoszenia związanych z tym opłat i stanowi nadmierną uciążliwość.

Odwołująca zarzuciła organowi rentowemu, że co prawda organ rentowy informował płatnika składek o niezbędnych dokumentach, jakie zobowiązany jest dołączyć do wniosku

o wydanie zaświadczenia A1, w tym o certyfikacie rezydencji, ale jednocześnie nie wzywał do przedłożenia dokumentu potwierdzającego rezydencję podatkową w Polsce,

mimo że postępowanie w sprawie o wydanie zaświadczenia na formularzu A1 ma charakter postępowania administracyjnego w sprawie indywidualnej i wymaga indywidualnych ustaleń w każdym przypadku. W ocenie odwołującej postępowanie w sprawie o wydanie zaświadczenia z założenia ma mieć charakter postępowania szybkiego i uproszczonego, tymczasem ZUS domaga się szczegółowych informacji w każdym przypadku, prowadząc postępowanie przez wiele miesięcy, co prowadzi do pozbawiania pracowników ubezpieczenia (...), pomimo oskładkowania ich wynagrodzenia w Polsce. Poza tym organ rentowy nie uzasadnił prawnie żądania przedłożenia certyfikatu rezydencji, nadmieniając jedynie ogólnie o odpowiednich warunkach określonych w regulacjach unijnych, w szczególności w przepisach rozporządzenia nr 883/2004 i rozporządzenia (WE)

nr (...). Zdaniem odwołującej, podstawy żądania danych związanych z tym aspektem nie może stanowić poradnik „Jak otrzymać zaświadczenie A1”, opublikowany na urzędowej stronie ZUS, ani też formularze na stronie ZUS, opracowane na potrzeby A1 przy braku delegacji ustawowej uprawniającej do określenia zakresu ich dozwolonej treści. Zarówno ten poradnik, jak i formularze wyrażają oczekiwania co podaniu danych i dokumentów ponad to co jest dozwolone prawnie, co pozostaje także w sprzeczności z wymaganiami z obszaru (...). Zgodnie z art. 220 § 2 k.p.a. organ administracji publicznej żądający od strony lub innego uczestnika postępowania zaświadczenia albo oświadczenia na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego jest obowiązany wskazać przepis prawa wymagający urzędowego potwierdzenia tych faktów lub stanu prawnego w drodze zaświadczenia albo oświadczenia, ale organ rentowy tego w istocie nie uczynił. Tymczasem zainteresowany ma zezwolenie na pracę w Polsce, posiada oświadczenie o miejscu zamieszkania, rachunki bankowe i płaci podatki w naszym kraju (odwołanie z dnia 18 października 2018r., k. 3-5 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 5 listopada 2018r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Ustosunkowując się do stanowiska odwołującej się spółki organ rentowy powołał się na pismo Prezesa Zakładu z dnia 30 kwietnia 2018r. (UP 2018- (...)), zgodnie z którym od dnia 2 maja 2018r. zmieniły się zasady dotyczące wymaganych dokumentów poświadczających legalność zamieszkania obywateli państw trzecich na terenie Polski. Obecnie, aby obywatel państwa trzeciego mógł otrzymać zaświadczenie A1, musi legalnie zamieszkiwać w państwie członkowskim i przemieszczać się pomiędzy państwami członkowskimi w związku z wykonywaniem pracy najemnej. Do stwierdzenia, czy obywatel państwa trzeciego legalnie zamieszkuje w Polsce niezbędny jest dokument, który uprawnia do pobytu

w Polsce oraz dokument potwierdzający obowiązek podatkowy w Polsce (dokument potwierdzający rezydencję podatkową), wydany przez organ podatkowy.

Organ rentowy wskazał, że płatnik w toku postępowania wyjaśniającego zainicjowanego wnioskiem o wydanie dla A. V. zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej na formularzu A1, nie przedstawił dokumentu potwierdzającego rezydencję podatkową w Polsce. Na tej podstawie organ rentowy uznał, że płatnik składek nie załączył do wniosku kompletu niezbędnych dokumentów, a w konsekwencji nie spełnił wszystkich przesłanek wymaganych do wydania zaświadczenia A1, wobec czego zaskarżona decyzja jest prawnie oraz faktycznie uzasadniona (odpowiedź na odwołanie z dnia 5 listopada 2018r., k. 12-13 a.s.).

W dniu 24 października 2018r. (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. złożyła odwołania również od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 24 września 2018r., numer (...), dotyczącej A. M. oraz z dnia 24 września 2018r., numer (...), dotyczącej V. S.. W odwołaniach od ww. decyzji przedstawiła tożsamą argumentację i okoliczności, jak w odwołaniu od decyzji ZUS dotyczącej A. V. i wniosła o zmianę decyzji poprzez ustalenie przesłanek do wydania zaświadczenia o polskim ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do A. M. w okresie od 1 lutego 2018r. do 31 stycznia 2019r. oraz do V. S. w okresie od 19 września 2018r. do 31 grudnia 2018r. (odwołania z dnia 17 października 2018r., k. 3 – 5 sygn. akt VII U 1344/18 i k. 3 - 5 sygn. akt VIIU 1342/18).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedziach na odwołania z dnia 31 października 2018r. oraz z dnia 5 listopada 2018r. wniósł o ich oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., przedstawiając tożsamą argumentację i okoliczności jak w sprawie A. V. (odpowiedź na odwołanie z dnia 31 października 2018r. – k. 13 – 1 sygn. akt VII U 1344/18, odpowiedź na odwołanie z dnia 5 listopada 2018r., k. 13 – 14 sygn. akt VIIU 1342/18).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) sp. z o.o. z siedzibą w W. prowadzi działalność obejmującą m.in. transport drogowy i w tym celu zatrudnia pracowników, także obywateli innych krajów (okoliczność bezsporna).

A. V. jest obywatelem Ukrainy. Uzyskał wizę pracowniczą, uprawniającą go do legalnego zamieszkiwania w Polsce, która była ważna do dnia 24 lutego 2019r. oraz zezwolenie na pracę na terytorium RP typ A nr (...), wystawione na okres od 8 stycznia 2018r. do 7 stycznia 2021r. Legitymuje się ponadto świadectwem kierowcy nr B- (...), wydanym przez Główny Inspektorat Transportu Drogowego dla celów zarobkowego przewozu drogowego rzeczy na podstawie licencji wspólnotowej, ważnym do 5 lutego 2020r. Według stanu na dzień 27 lutego 2018r. zamieszkiwał pod adresem ul. (...), (...)-(...) W.. Posiadał rachunek bankowy w (...), na który było przekazywane jego wynagrodzenie i inne świadczenia w polskich złotych, a także posiadał nadany numer PESEL, opłacał podatek dochodowy i były odprowadzane za niego składki na ubezpieczenia społeczne w Polsce (kopia wizy, k. 6 a.s., oświadczenie pracownika dla celów obliczania miesięcznych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, k. 8 a.s., zezwolenie na pracę cudzoziemca typu A, k. 25 - 26 a.s., świadectwo kierowcy, k. 38 - 39 a.s., zaświadczenie o miejscu zamieszkania, k. 9 a.s., oświadczenie o rachunku bankowym, k. 7 a.s.).

V. S. jest obywatelem Ukrainy. Uzyskał wizę pracowniczą, uprawniającą go do legalnego zamieszkiwania w Polsce, która była ważna do dnia 9 września 2019r. oraz zezwolenie na pracę na terytorium RP typ A nr (...), wystawione na okres od 1 grudnia 2018r. do 30 listopada 2021r. Według stanu na dzień 17 września 2018r. zamieszkiwał pod adresem ul. (...), (...)-(...) W.. Posiadał rachunek bankowy w Banku (...), na który było przekazywane jego wynagrodzenie i inne świadczenia w polskich złotych, a także posiadał nadany numer PESEL, opłacał podatek dochodowy i były odprowadzane za niego składki na ubezpieczenia społeczne w Polsce (kopia wizy, k. 6 akt VII U 1342/18, oświadczenie pracownika dla celów obliczania miesięcznych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, k. 8 akt VII U 1342/18, zezwolenie na pracę cudzoziemca typu A, k. 22 - 23 akt VIIU 1342/18, zaświadczenie o miejscu zamieszkania, k. 9 akt VIIU 1342/18, oświadczenie o rachunku bankowym, k. 8 akt VIIU 1342/18).

A. M. jest obywatelem Ukrainy. Uzyskał kartę pobytu, a w dniu 15 czerwca 2018r. zezwolenie na pobyt czasowy i pracę na terytorium RP na rzecz (...) sp. z o.o. do dnia 28 lutego 2019r. oraz na rzecz (...) sp. z o.o. do dnia 15 czerwca 2021r.

Poza tym od 1 października 2017r. do 30 września 2020r. posiada zezwolenie typ A nr (...) na pracę cudzoziemca. Legitymuje się ponadto świadectwem kierowcy nr B- (...), wydanym przez Główny Inspektorat Transportu Drogowego dla celów zarobkowego przewozu drogowego rzeczy na podstawie licencji wspólnotowej, ważnym do 22 lutego 2020r. Zamieszkuje w lokalu pod adresem ul. (...) w Z., który od 15 listopada 2015r. jest wynajmowany przez I. M.. Posiada rachunek bankowy w Banku (...) S.A., na który było przekazywane jego wynagrodzenie i inne świadczenia w polskich złotych, a także opłacał podatek dochodowy i były odprowadzane za niego składki na ubezpieczenia społeczne w Polsce (kopia karty pobytu, k. 6 akt VII U 1344/18, oświadczenie pracownika dla celów obliczania miesięcznych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, k. 9 akt VII U 1344/18, umowa najmu lokalu mieszkalnego, k. 7 akt VIIIU 1344/18, oświadczenie o rachunku bankowym, k. 8 akt VIIIU 1344/18, decyzja z 15 czerwca 2018r., k. 26 – 28 akt VIIIU 1344/18, zezwolenie na pracę cudzoziemca typu A, k. 29 – 30 akt VIIIU 1344/18, świadectwo kierowcy, k. 42-43 akt VIIIU 1344/18).

(...) spółka z o.o. z siedzibą w W. zawarła z zainteresowanymi umowy o pracę na stanowiskach kierowców:

- z A. V. umowę o pracę z dnia 24 stycznia 2018r. na czas określony od 24 stycznia 2018r. do 2 lutego 2018r., w pełnym wymiarze czasu pracy, oraz umowę o pracę z dnia 27 lutego 2018r. na czas określony od dnia 1 marca 2018r. do dnia 24 lutego 2019r.;
- z V. S. umowę o pracę z dnia 10 września 2018r. na czas określony od 10 września 2018r. do 31 grudnia 2018r., w pełnym wymiarze czasu pracy;
- z A. M. umowę o pracę z dnia 29 sierpnia 2017r. na czas określony od 29 sierpnia 2017r. do 31 stycznia 2018r., w pełnym wymiarze czasu pracy, do której zawarto aneks nr (...) z dnia 10 listopada 2017r., przedłużający okres trwania umowy o pracę na czas określony do dnia 28 sierpnia 2020r.

Zainteresowani zobowiązali się wykonywać pracę na rzecz pracodawcy użytkownika: (...) sp. z o.o. Miejscem wykonywania pracy przez wymienionych zainteresowanych była siedziba pracodawcy użytkownika oraz inne miejsca prowadzenia działalności, jak filie, przedstawicielstwa, oddziały i bazy transportowe (umowy o pracę A. V., k. 27 - 37 a.s., umowa o pracę V. S., k. 24-29 akt VIIIU 1342/18, umowa o pracę A. M. wraz z aneksem nr (...), k. 31 – 36 akt VIIIU 1344/18).

W okresie sierpień - październik 2018 roku Link S.. z o.o. złożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. wnioski o wydanie dla ww. zainteresowanych zaświadczeń o polskim ustawodawstwie na formularzu A1, obejmujące okresy wskazane we wnioskach (wnioski o zaświadczenie A1 – akta rentowe). Po przeprowadzeniu postępowania weryfikacyjnego ZUS(...) Oddział w W. wydał decyzje:

- z dnia 25 września 2018r., numer (...), dotyczącą A. V.,
- z dnia 24 września 2018r., numer (...), dotyczącą V. S.;
- z dnia 24 września 2018r., numer (...), dotyczącą A. M..

W wymienionych decyzjach, powołując się na art. 83b ust. 1 i art. 123 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 219 k.p.a., art. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr (...) z dnia 24 listopada 2010r. rozszerzającego rozporządzenie nr 883/2004 oraz rozporządzenie nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo, organ rentowy odmówił wydania odwołującej się spółce zaświadczeń na formularzu A1 dla ww. zainteresowanych na wskazane we wnioskach okresy (decyzje ZUS: z 24 września 2018r. i z 25 września 2018r. – akta rentowe dotyczącą zainteresowanych).

W toku postępowania, w związku ze złożeniem przez odwołującą się spółkę certyfikatu rezydencji podatkowej wystawionego dla V. S., Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał decyzję z dnia 5 kwietnia 2019r., numer (...), w której odmówił wydania zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej na formularzu A1 na okres od 19 sierpnia 2018r. do 3 grudnia 2018r. oraz od 12 grudnia 2018r. do 31 grudnia 2018r. Jednocześnie, na podstawie przedłożonego certyfikatu rezydencji podatkowej (...)1, organ rentowy wydał zaświadczenie na formularzu A1 dla ww. zainteresowanego na okres od 4 grudnia 2018r. do 11 grudnia 2019r. (decyzja ZUS z 5 kwietnia 2019r., zaświadczenie na formularzu A1 – akta organu rentowego).

(...) sp. z o.o. złożyła do ZUS (...) Oddział w W. certyfikat rezydencji podatkowej również dla A. M.. W związku z tym organ rentowy wydał decyzję z dnia 5 kwietnia 2019r., numer (...), w której odmówił wydania zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej na formularzu A1 na okres od 1 lutego 2018r. do 21 grudnia 2018r. oraz od 28 stycznia 2019r. do 31 stycznia 2019r. Jednocześnie, na podstawie przedłożonego certyfikatu rezydencji podatkowej (...)1, organ rentowy wydał zaświadczenie na formularzu A1 dla ww. zainteresowanego na okres od 22 grudnia 2018r. do 27 stycznia 2019r. (decyzja ZUS z 5 kwietnia 2019r., zaświadczenie na formularzu A1 – akta organu rentowego).

Z dniem 28 stycznia 2019r. A. M., a z dniem 12 grudnia 2018r. V. S. zostali wyrejestrowani przez (...) sp. z o.o. z ubezpieczeń społecznych (okoliczności bezsporne).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie wymienionych dokumentów, które zostały ocenione jako wiarygodne, gdyż wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Jednocześnie dokumenty te nie były przez strony sporu kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem wynikające z nich okoliczności nie były przedmiotem sporu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania wniesione przez (...) sp. z o.o. podlegały uwzględnieniu.

Na wstępie należy podkreślić, że zgodnie z art. 148¹ § 1 k.p.c. Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów

lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego,

Sąd uzna – mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych – że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. W rozpatrywanej sprawie Sąd takiej potrzeby nie stwierdził, ponieważ wszystkie dowody, o których przeprowadzenie strony wnioskowały, zostały dołączone do odwołania i pism procesowych bądź przedstawione wraz z aktami organu rentowego. Ponadto, spór, który powstał między stronami w rzeczywistości nie determinował potrzeby przeprowadzania dodatkowych dowodów, a sprowadzał się jedynie do oceny, czy poza dokumentami, które (...) sp. z o.o. złożyła do organu rentowego wraz z wnioskiem o wydanie zaświadczenia na formularzu A1, konieczne było – jak twierdził organ rentowy – złożenie dodatkowo certyfikatu rezydencji podatkowej. Do rozstrzygnięcia sporu dotyczącego wskazanej okoliczności, nie było konieczne przeprowadzenie rozprawy, tym bardziej, że żadna ze stron o to nie wnioskowała (art. 148¹ § 3 k.p.c.). W tych okolicznościach Sąd, na podstawie art. 148¹ § 1 k.p.c., rozpoznał sprawę i wydał rozstrzygnięcie na posiedzeniu niejawnym.

Spór w przedmiotowej sprawie sprowadzał się do ustalenia, czy zainteresowani, obywatele Ukrainy: A. M., A. V. i V. S., jako pracownicy (...) sp. z o.o. z siedzibą w W., mogą podlegać polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego, a w konsekwencji, czy organ rentowy powinien wydać zaświadczenie A1, zgodnie z wnioskami złożonymi przez odwołującą się spółkę. Przy rozstrzygnięciu tego zagadnienia kwestią, którą poddał w wątpliwość Zakład Ubezpieczeń Społecznych było to, czy osoby, których dotyczą wnioski, legalnie zamieszkują na terytorium Polski. Organ rentowy warunkował bowiem wydanie zaświadczeń, a tym samym potwierdzenie legalności

zamieszkiwania, od przedłożenia dokumentu, który uprawnia do pobytu w Polsce oraz dokumentu potwierdzającego obowiązek podatkowy w Polsce (dokument potwierdzający rezydencję podatkową), wydanego przez organ podatkowy.

Rozstrzygając spór, który zarysował się między Zakładem a (...) sp. z o.o. w W., na wstępie należy podkreślić, że podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym obywateli Ukrainy reguluje umowa międzynarodowa z dnia 18 maja 2012r. o zabezpieczeniu społecznym, którą Rzeczpospolita Polska zawarła z Ukrainą (Dz. U. z 2013r. poz. 1373), a która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2014r. Zgodnie z art. 3 tej umowy ma ona zastosowanie do osób, które podlegały lub podlegają ustawodawstwu jednej lub obu umawiających się stron, przy czym ogólna zasada z art. 6 wskazuje, że osoba,

do której stosuje się niniejszą umowę, podlega ustawodawstwu tej umawiającej się strony, na której terytorium wykonuje pracę, zaś zgodnie z treścią art. 7 ust. 3, podróżujący personel przedsiębiorstwa transportowego, działającego na terytoriach obu umawiających się stron, podlega ustawodawstwu tej umawiającej się strony, na której terytorium przedsiębiorstwo jest zarejestrowane. Tym samym pracownicy odwołującej się spółki, mający obywatelstwo ukraińskie, podlegają ustawodawstwu polskiemu w zakresie obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, tym bardziej, że wykonując pracę na terytorium Polski równocześnie wykonują pracę na terytorium innych krajów członkowskich Unii Europejskiej, a nie Ukrainy.

W polskim porządku prawnym kwestię podlegania ubezpieczeniom reguluje ustawa z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2019r., poz. 300) – dalej jako ustawa systemowa. W art. 2a ust. 1 określa zasadę równego traktowania wszystkich ubezpieczonych bez względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, stan cywilny oraz stan rodzinny. Nie budzi więc wątpliwości, że przepisom tej ustawy podlegają co do zasady także obywatele państw obcych, którzy na terenie Polski podejmują działalność stanowiącą podstawę objęcia ich obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym. Obywateli państw obcych dotyczy wprost art. 5 ust. 2 ustawy systemowej. Stanowi on, że nie podlegają ubezpieczeniom społecznym określonym w ustawie obywatele państw obcych, których pobyt na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej nie ma charakteru stałego i którzy są zatrudnieni w obcych przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych, misjach, misjach specjalnych lub instytucjach międzynarodowych, chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 maja 2008r. (I UK 303/07) wskazał, że przed dniem 1 maja 2004r. przez „pobyt o charakterze stałym” cudzoziemca rozumiano się zezwolenie na zamieszkanie lub osiedlenie się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub posiadanie statusu uchodźcy albo zgodę na pobyt tolerowany, bądź zezwolenie na pracę. W nowszym orzecznictwie, dokonując wykładni art. 5 ust. 2 ustawy systemowej, Sąd Najwyższy wywiódł, że stały pobyt to pobyt niezmienny w danym okresie czasu, czyli w okresie realizacji podstawy ubezpieczenia, przy czym nie ma większego znaczenia okoliczność dotycząca tego, jaką administracyjną gwarancję prowadzenia działalności lub zapewnienia pobytu ma w Polsce obywatel państwa obcego. Również zgodnie z poglądem wyrażonym w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2017r. (II UK 295/16), stały pobyt to pobyt niezmienny w danym okresie, czyli w okresie realizacji podstawy ubezpieczenia. Liczy się zatem to, czy obywatel obcego państwa, przebywając na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wykonuje stałą pracę w charakterze pracownika (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 września 2009r., II UK 11/09; z dnia 6 września 2011r., I UK 60/11 i z dnia 12 lipca 2017r., sygn. akt II UK 295/16).

Poza ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych, zasady ustalania właściwego ustawodawstwa regulują również przepisy unijne, tj. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE nr L 166 z 30 kwietnia 2004r., str. 1 ze zm.), rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE nr L 284 z 30 października 2009r. ze zm.)

i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr (...) z dnia 24 listopada 2010r. rozszerzające rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie

ze względu na swoje obywatelstwo (Dz. Urz. UE Nr L 344 z 29 grudnia 2010r.).

Zgodnie z art. 1 rozporządzenia nr 1231/2010, przepisy rozporządzenia (WE) nr 883/2004

i rozporządzenia nr 987/2009 mają zastosowanie do obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo, jak również do członków ich rodzin i osób pozostałych przy życiu po ich śmierci pod warunkiem, że zamieszkują legalnie na terytorium państwa członkowskiego i znajdują się w sytuacji, która pod każdym względem dotyczy więcej, niż jednego państwa członkowskiego.

Z brzmienia powołanego przepisu wynika, że to instytucja państwa członkowskiego dokonuje każdorazowo oceny zaistnienia przesłanki warunkującej rozszerzenie rozporządzenia (WE) nr 883/2004 i rozporządzenia (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo. Przesłanką taką jest „legalne zamieszkiwanie” obywatela państwa trzeciego na terytorium państwa członkowskiego. Pojęcie „legalnego zamieszkania” na terytorium państwa członkowskiego nie zostało jednak dotychczas zdefiniowane na gruncie prawa europejskiego. Użycie zwrotu „legalne zamieszkiwanie” – bez dodatkowych warunków i bliższego sprecyzowania – w odniesieniu do terytorium państwa członkowskiego oznaczać musi zatem poddanie kontroli legalności zamieszkiwania przepisom krajowym tego państwa. Przy czym nie może być to dowolna interpretacja, jak to uczynił ZUS, uzależniając potwierdzenie legalnego zamieszkania od przedstawienia dokumentu potwierdzającego obowiązek podatkowy w Polsce (rezydencję podatkową), wydanego przez organ podatkowy. Tego rodzaju żądanie jest nieuprawnione i nie znajduje oparcia w przepisach prawa europejskiego i polskiego. W szczególności źródłem prawa, a zarazem obowiązku przedstawienia ww. dokumentu, nie może być pismo Prezesa Zakładu z dnia 30 kwietnia 2018r., znak: UP 2018- (...), z którego wynika, że od dnia 2 maja 2018r. zmieniły się zasady dotyczące wymaganych dokumentów poświadczających legalność zamieszkania obywateli państw trzecich na terenie Polski. Zgodnie z tymi zmienionymi zasadami, Zakład przyjął, że obok jednego z tytułów pobytowych: tj. zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego RP, zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt czasowy oraz pracę, wizy S. lub wizy krajowej, bezwzględnie obowiązującym kryterium do uznania pobytu cudzoziemca na terytorium RP za legalny, jest przedstawienie rezydencji podatkowej obywatela państwa trzeciego w RP. Należy jednak podkreślić, że jak wynika z ogólnodostępnej korespondencji prowadzonej pomiędzy posłanką K. O. i Podsekretarzem Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej M. Z., istniała pełna świadomość tego, że wprowadzone rozwiązanie miało charakter tymczasowy jedynie do czasu wydania orzeczenia w sprawie C-477/17 B., wprowadzającego w tym zakresie rozwiązania wiążące dla całej UE.

Niezależnie od tego, na uwagę zasługuje, że certyfikat rezydencji zgodnie z definicją zawartą w art. 5a pkt 21 ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jedn. Dz. U. 2019r., poz. 1387) oznacza zaświadczenie o miejscu zamieszkania podatnika dla celów podatkowych, wydane przez właściwy organ administracji podatkowej państwa zamieszkania podatnika. Z kolei zgodnie z art. 3 ust. 1a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, za osobę mającą miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się osobę fizyczną, która posiada na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej centrum interesów osobistych lub gospodarczych (ośrodek interesów życiowych) lub przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dłużej niż przez 183 dni w roku podatkowym. To z kolei oznacza, że żądanie przez organ rentowy przedstawienia certyfikatu rezydencji podatkowej jest sprzeczne z celem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr (...), ujętym w jego preambule, który został określony jako lepsza integracja obywateli państw trzecich, którzy legalnie zamieszkują na terytorium państw członkowskich, poprzez przyznanie im jednolitych praw, odpowiadających możliwie jak najbardziej tym, z których korzystają obywatele Unii (pkt I). Poza tym zgodnie z postanowieniami Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2011/98/UE z dnia 13 grudnia 2011r. w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli państw trzecich na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim (Dz.U.U.E.L.2011.343.1), obywatele państw trzecich, którzy zostali przyjęci w państwie członkowskim w celu wykonywania pracy zgodnie z prawem Unii lub prawem krajowym mają prawo do równego traktowania z obywatelami państwa członkowskiego, na którego terytorium przebywają, w zakresie działań zabezpieczenia społecznego określonych w rozporządzeniu (WE) nr 883/2004. Ograniczenia zastosowania zasady równego traktowania, które mogą wprowadzić państwa członkowskie w stosunku do legalnie zatrudnionych na ich terenie obywateli państw trzecich nie dotyczą zasad delegowania do pracy w innym państwie członkowskim, czy określania mającego zastosowanie ustawodawstwa,

wprowadzonych rozporządzeniem (WE) nr 883/2004, a jakiegokolwiek ograniczenia równego traktowania w zakresie zabezpieczenia społecznego na mocy cytowanej dyrektywy nie powinny naruszać praw przyznanych na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr (...) z dnia 24 listopada 2010r. rozszerzającego rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 maja 2008r. (I UK 303/07) wskazał, że przed dniem 1 maja 2004r. przez „pobyt o charakterze stałym” cudzoziemca rozumiano się zezwolenie na zamieszkanie lub osiedlenie się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub posiadanie statusu uchodźcy albo zgodę na pobyt tolerowany, bądź zezwolenie na pracę. W nowszym orzecznictwie, dokonując wykładni art. 5 ust. 2 ustawy systemowej, Sąd Najwyższy wywiódł, że stały pobyt to pobyt niezmienny w danym okresie czasu, czyli w okresie realizacji podstawy ubezpieczenia, przy czym nie ma większego znaczenia okoliczność dotycząca tego, jaką administracyjną gwarancję prowadzenia działalności lub zapewnienie pobytu ma w Polsce obywatel państwa obcego. Również zgodnie z poglądem wyrażonym w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2017r. (II UK 295/16), stały pobyt to pobyt niezmienny w danym okresie, czyli w okresie realizacji podstawy ubezpieczenia. Liczy się zatem to, czy obywatel obcego państwa, przebywając na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wykonuje stałą pracę w charakterze pracownika (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 września 2009r., II UK 11/09; z dnia 6 września 2011r., I UK 60/11 i z dnia 12 lipca 2017r., sygn. akt II UK 295/16).

Wskazać również należy na utrwaloną w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej zasadę (tzw. reguła VanderElsta) - prawo przedsiębiorcy delegowania legalnie zatrudnionych cudzoziemców spoza Unii na czas określony do innego państwa członkowskiego w celu wykonywania tam usługi, bez konieczności spełnienia w tym państwie wymogów w rodzaju uzyskania pozwolenia na pracę. Trybunał wskazał, że pewne dodatkowe wymagania w odniesieniu do pracowników delegowanych pochodzących

z państw trzecich stawiane przez niektóre z państw członkowskich są nieproporcjonalne (por. wyrok ETS z dnia 9 sierpnia 1994r. w sprawie C-43-93, z dnia 19 stycznia 2006r. w sprawie C-244/04, z dnia 21 października 2004r. w sprawie C-445-03). W ocenie Sądu Okręgowego żądanie przedstawienia certyfikatu rezydencji podatkowej w stosunku do pracowników pochodzenia ukraińskiego i białoruskiego jest również nieproporcjonalne i może narazić Polskę na odpowiedzialność z tytułu naruszenia prawa wspólnotowego, w szczególności

w kontekście wymagań stawianych przez pozostałe państwa członkowskie co do konieczności legitymowania się przez kierowców podczas kontroli formularzem A1.

I tak od dnia 1 kwietnia 2017r. obowiązuje art. L. 114-15-1 francuskiego Kodeksu zabezpieczenia społecznego. Zgodnie z tym przepisem osoby zatrudnione lub pracujące na własny rachunek, które wykonują pracę we Francji i podlegają ustawodawstwu innego państwa członkowskiego lub, w przypadku ich braku, ich pracodawca lub przedstawiciel pracodawcy we Francji, muszą dostarczyć inspektorom kontroli formularz dotyczący właściwego ustawodawstwa w zakresie zabezpieczenia społecznego. Niedostarczenie tego dokumentu przez pracownika, pracodawcę lub przedstawiciela pracodawcy we Francji

w trakcie kontroli, będzie skutkowało nałożeniem kary finansowej, a nawet zawieszeniem możliwości świadczenia usług w państwie przyjmującym. Z kolei w wyroku Trybunału z dnia 19 stycznia 2006r. w sprawie C-244/04 wskazano, że państwo członkowskie, które nie ogranicza się do uzależnienia delegowania pracowników będących obywatelami państw trzecich w celu świadczenia usług na jego terytorium od zwykłego oświadczenia przedsiębiorstwa mającego siedzibę w innym państwie członkowskim zamierzającego dokonać delegowania tych pracowników oraz które wymaga, by pracownicy ci byli zatrudnieni przez to przedsiębiorstwo od co najmniej roku, uchybia zobowiązaniom, które na nim ciąży na mocy art. 49 WE.

Jak już wyżej wskazano, choć definicja „legalnego zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego” nie została zdefiniowana na gruncie prawa europejskiego,

to pojęcie to zostało zinterpretowane przez (...) w wyroku z dnia 24 stycznia 2019r. w sprawie R. B. van de SocialeVerzekeringsbank przeciwko D. B., I. L., H. on (...) (C-477/17). W zadany przez Sąd odsyłający pytaniu prejudycjalnym zwrócono uwagę na to, że zastosowanie art. 1 rozporządzenia nr 1231/2010 stwarza problem z

uwagi na rozbieżności istniejące między różnymi jego wersjami językowymi, ponieważ pojęcie „legalne zamieszkanie” wydaje się odpowiadać zarówno obecności, która nie jest długoterminowa, jak i pobyтови przejawiającemu pewien stopień stałości. Sąd ten wskazał, że ani długość obecności, ani fakt, że obywatele ci zachowują zwykły ośrodek swych interesów życiowych w państwie trzecim, nie są jako takie rozstrzygające przy określaniu, czy obywatele ci „legalnie zamieszkują na terytorium danego państwa członkowskiego” w rozumieniu art. 1 rozporządzenia nr 1231/2010. Trybunał podkreślił, że zarówno z potrzeb jednolitego stosowania prawa Unii, jak i z zasady równości wynika, że treści przepisu prawa Unii, takiemu jak art. 1 rozporządzenia nr 1231/2010, który nie zawiera wyraźnego odesłania do prawa państw członkowskich dla określenia swego znaczenia i zakresu, należy nadać zwykle w całej Unii Europejskiej autonomiczną i jednolitą wykładnię. W sentencji orzeczenia wskazano, że artykuł 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr (...) z dnia 24 listopada 2010r. rozszerzającego rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo, należy interpretować w ten sposób, że obywatele państw trzecich, tacy jak ci, których dotyczy sprawa w postępowaniu głównym, przebywający i wykonujący tymczasowo pracę w różnych państwach członkowskich na rzecz pracodawcy mającego siedzibę w danym państwie członkowskim, mogą powoływać się na przewidziane w rozporządzeniu (WE) nr 883/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego i rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009r. dotyczącym wykonywania rozporządzenia nr 883/2004, zasady koordynacji w celu określenia ustawodawstwa w zakresie zabezpieczenia społecznego, któremu podlegają, ze względu na to, że przebywają oni i pracują legalnie na terytorium państw członkowskich. Zatem w świetle wyżej wymienionego orzeczenia o legalności zamieszkania przesądzają dwie przesłanki: legalnego przebywania oraz legalnej pracy. W tym miejscu wskazać należy, że Trybunał Sprawiedliwości dokonał wykładni prawa UE, aby zapewnić jego stosowanie w taki sam sposób we wszystkich państwach UE. Pytanie prejudycjalne kierowane jest w sytuacji, gdy pojawiają się wątpliwości dotyczące wykładni prawa wspólnotowego lub ważności aktów instytucji wspólnotowych, nie zaś prawa krajowego. Orzeczenia w trybie prejudycjalnym wiążą zarówno sąd odsyłający, jak i wszystkie sądy w państwach UE, albowiem Sąd wspólnotowy wydaje orzeczenie prejudycjalne zawierające wykładnię przepisu prawa wspólnotowego, a jego celem jest eliminacja niezgodności pomiędzy prawem poszczególnych krajów a prawem wspólnotowym, któremu Trybunał Sprawiedliwości nadaje autonomiczną i jednolitą wykładnię w całej Unii Europejskiej.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd Okręgowy stwierdził, że jest rzeczą bezsporną, że zainteresowani obywatele Ukrainy w okresach objętych wnioskami odwołującej się spółki o wydanie zaświadczenia o polskim ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego na formularzu A1 wykonywali stałą pracę na stanowisku kierowców transportu międzynarodowego na podstawie umów o pracę zawartych z polskim przedsiębiorcą, mającym siedzibę w Polsce i w związku z tym podlegali obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym w Polsce. Bezsporne jest również i to, że każdy z zainteresowanych został zatrudniony legalnie, albowiem przebywał na terytorium Polski na podstawie ważnej wizy bądź karty pobytu wydanej w celu wykonywania pracy i uzyskanego zezwolenia na pracę, którą wykonywał. Co istotne, w całym okresie zatrudnienia zainteresowanych w odwołującej się spółce, zarówno ich pobyt, jak i praca były legalne. Jak wspomniano wyżej, każdy z zainteresowanych posiadał wizę pracowniczą lub kartę pobytu, uprawniającą do legalnego zamieszkiwania w Polsce, które pozostawały ważne do 2019 roku bądź dłużej. Każdy z zainteresowanych legitymował się także świadectwem kierowcy wydanym przez Głównego Inspektora Transportu Drogowego do celów zarobkowego przewozu drogowego rzeczy na podstawie licencji wspólnotowej, które są ważne co najmniej do 2020 roku. W konsekwencji zasadne jest stwierdzenie, że w całym okresie zatrudnienia w odwołującej się spółce, zainteresowani posiadali dokumenty potwierdzające ich legalny pobyt na terytorium Polski, jak również dokumenty potwierdzające legalność zatrudnienia. To zaś – na tle przytoczonych wyżej rozważań – w istocie przesądzało o istnieniu podstawy do objęcia ich polskim ustawodawstwem w zakresie dotyczącym zabezpieczenia społecznego. W tych okolicznościach wymagane przez organ rentowy przedstawienie dodatkowego dokumentu

w postaci certyfikatu rezydencji podatkowej nie tylko nie znajduje oparcia na tle cytowanych poglądów orzecznictwa, lecz również w stanie faktycznym sprawy. Nie ma przy tym wątpliwości, co również wynika z dokumentów udostępnionych przez spółkę, że zainteresowani wypełnili oświadczenia dla celów obliczania miesięcznych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych na formularzu PIT-2 i byli rozliczani w polskich urzędach skarbowych, otrzymywali również wynagrodzenie za pracę w polskich złotych.

Warto przy tym wskazać, że w przypadku dwóch zainteresowanych takie certyfikaty zostały przedłożone w toku postępowania. W związku z tym Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał zaświadczenia na formularzu A1 – w przypadku A. M. na okres od 22 grudnia 2018r. do 27 stycznia 2019r., zaś w przypadku V. S. na okres od 4 grudnia 2018r. do 11 grudnia 2018r. W tym też zakresie żądanie odwołującej się spółki zostało spełnione w toku postępowania, wobec czego Sąd Okręgowy stwierdził, że ziściły się przesłanki określone w art. 477¹³ § 1 k.p.c., zgodnie z którym zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji przez wydanie decyzji lub orzeczenia uwzględniającego w całości lub w części żądanie strony – powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części. Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy, działając na podstawie ww. przepisu, umorzył postępowanie w zakresie, w jakim żądanie odwołującej się spółki zostało zaspokojone, o czym orzekł w punktach 1 i 3 sentencji wyroku.

W zakresie, w jakim Zakład nie uwzględnił żądania odwołującej się spółki, odwołania podlegały rozpoznaniu i zostały uwzględnione z powodów, o których wcześniej była mowa. Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił więc zaskarżone decyzje, o czym orzekł w punktach 2, 4 i 5 sentencji wyroku.

W przypadku zainteresowanych A. M. i V. S. zmiana obejmowała nie tylko ten okres, kiedy ww. zainteresowani świadczyli pracę na rzecz (...) sp. z o.o., ale także ten czas, kiedy stosunek pracy zakończył się (w przypadku A. M. nastąpiło to z dniem 28 stycznia 2019r., zaś w przypadku V. S. z dniem 12 grudnia 2018r.). Zdaniem Sądu okoliczność wyrejestrowania ww. obywateli Ukrainy z ubezpieczeń społecznych przez odwołującą się spółkę nie ma znaczenia dla możliwości wydania zaświadczenia na formularzu A1, tym bardziej, że A. M. i V. S. – zgodnie ze stanowiskiem ZUS wyrażonym w zaskarżonych decyzjach oraz w toku postępowania – uzyskali certyfikaty rezydencji podatkowej (...)1 (V. S. od 4 grudnia 2018r., zaś A. M. od 22 grudnia 2018r.). Wobec tego nie mogło budzić już żadnych wątpliwości Zakładu, że od ww. dat miało miejsce, wedle stanowiska, które zaprezentował Zakład, ich legalne zamieszkiwanie na terytorium RP. To z kolei obliguje do wydania zaświadczenia na formularzu A1, ponieważ – jak słusznie argumentował pełnomocnik odwołującej się spółki w piśmie z dnia 5 listopada 2019r. (k. 143 – 145 a.s.) - obywatele państw trzecich, którzy zostali przyjęci w państwie członkowskim mają prawo do równego traktowania z obywatelami państwa członkowskiego, na którego terytorium przebywają, w zakresie działań zabezpieczenia społecznego określonych w rozporządzeniu (WE) nr 883/2004.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. poz. 1804 oraz z 2016r.

poz. 1667). Koszty zostały ustalone w każdej z połączonych spraw, ponieważ – pomimo dokonania połączenia na podstawie art. 219 k.p.c. – każda z nich była wciąż sprawą samodzielną. Połączenie jest tylko zabiegiem technicznym, który nie prowadzi do powstania jednej nowej sprawy, nie pozbawia połączonych spraw ich odrębności i nie zmienia faktu,

że łącznie rozpoznawane i rozstrzygane sprawy są nadal samodzielnymi sprawami.

W konsekwencji, w razie połączenia przez sąd kilku spraw do wspólnego rozpoznania

i rozstrzygnięcia, zwrot kosztów procesu przysługuje stronie odrębnie w każdej

z nich (postanowienie składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego

2012r., sygn. akt I Cz 164/11, Lex nr 1254636). W rozpatrywanej sprawie, stosowanie do przepisów rozporządzenia

Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r., obowiązującego w dacie złożenia odwołań, stawka minimalna

kosztów zastępstwa procesowego została określona na kwotę 180,00 zł. Połączonych spraw było w sumie trzy, a zatem

łącznie koszty zastępstwa procesowego należne odwołującej się spółce stanowią kwotę 540,00 zł (3 x 180 zł), którą Sąd

zasądził od organu rentowego w punkcie 6 sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)